

Pfv.II.21.182/2009/4.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az ügyvéd által képviselt I. r. és II.r. felpereseknek a törvényes képviselők által meghatalmazott pártfogó ügyvéd, majd ügyvéd által képviselt kiskorú I. r., kiskorú II. r., kiskorú III. r. és kiskorú IV. r. alperesek ellen ajándék visszakövetelése iránt a Pest Megyei Bíróság előtt 15.P.23.419/2006. szám alatt megindított és a Fővárosi Ítélet tábla 1.Pf.21.043/2008/7. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős határozat ellen a felperesek által 43. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. február 9. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Egyetemlegesen kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alpereseknek 15 napon belül 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, amelyből 400.000 (négy százezer) forint a munkadíj és 100.000 (egyszázezer) forint az ÁFA.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak külön felhívásra 1.038.000 (egymillió-harmincnyolcezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperesek az alperesek anyai nagyszülei. A kiskorú alperesek törvényes képviselői az ő szüleik: a felperesek leánya és a felperesek veje. A három generációs család az Ü., F. út alatt kétszintes családi házban él. A házasingatlan a felperesek és a kiskorú alperesek szüleinek a közös tulajdona. Az alsó szinten a nagyszülők, a felső szinten a szülők és a gyermekek laknak.

Az akkor még harmonikusan élő nagy családban a felperesek által - hitel igénybevételével - biztosított 13.300.000 forint vételárért a kiskorú alperesek (szüleik törvényes képviseletével) egymás között egyenlő arányban megvásárolták a lakhelyük melletti Ü., F. út alatti és az ingatlan-nyilvántartásban Ü. belterület hrsz-on nyilvántartott lakóház és udvar megjelölésű ingatlant. A kiskorú alperesek tulajdonjoga vétel jogcímén fejenként 1/4 arányban bejegyzést nyert. A felperesek által felvett 67.592 svájci frank hitel biztosítékaul a nagyszülők és a szülők közös tulajdonát

képező lakóingatlan szolgál. A hitel havi 200.000 forintot is meghaladó törlesztő részleteit a felperesek fizetik.

A felperesek és a leányuk valamint vejük között utóbb a viszony nagyon megromlott, rendszeressé váltak a viták, a veszekedések. Mind a felperesek, mind a törvényes képviselők (az alperesek szülei) feljelentést tettek egymás ellen és több alkalommal kérték a rendőrség intézkedését. 2005. március 11-én a II. r. felperes veszélyes fenyegetés miatt tett feljelentést leánya és veje ellen. A Budakörnyéki Bíróság 3.Sz.e.52/2005/20. számú és 2006. március 3-án kelt határozatában meg is állapította, hogy 2004. decembere és 2005. márciusa között a közös tulajdonú ingatlanban több alkalommal, bár pontosan meg nem határozható időpontokban, a II. r. felperest a leánya és a veje megöléssel, illetőleg feldarabolással fenyegette. A szülők felelősségre vonását azonban - mivel a II. r. felperes az eljárás alá vont személyek megbüntetését nem kérte - mellőzte. 2006-ban a felperesek leánya tett büntető feljelentést a felperesek ellen a megvásárolt ingatlanon lévő lakóház felperesek általi lebontása miatt, amely tény a felperesek nem is tagadtak. A rongálás büntette miatt indult büntetőeljárást a Budakörnyéki Ügyészség megszüntette. Megállapította, hogy a ház lebontásával károkozás nem történt, sőt a felperesek új kerítést is létesítettek, bár az sem változtatott az ingatlan értékén. A közös tulajdonú és közösen használt ingatlannak - a felperesek fogyasztókkénti feltüntetésével - közös közszolgáltatási mérőórái vannak. A közszolgáltatókkal kötött szerződésnek megfelelően a közös fogyasztás díjainak kiegyenlítéséért a felperesek felelnek. 2006. óta az alperesek a közös fogyasztás díjaihoz nem járulnak hozzá, bár védekezésük szerint ők azt megkísérelték.

A megajándékozott alperesekkel - az unokáikkal - a felperesek a kapcsolatot tartják, bár értelemszerűen ez a szülőkkel való viszony megromlása miatt nem teljesen zavartalan.

A felperesek keresetükben az ingatlan ajándékukat az alperesektől visszakövetelték. Keresetüket elsődlegesen a Ptk. 582. § (2) bekezdése szerint arra alapozták, hogy a gyermekekkel együttélő szüleik, tehát közeli hozzátartozóik súlyos jogsértést követtek el a felperes ajándékozók terhére. Ezt egyrészt a szabálysértési eljárásban hozott határozattal, másrészt a gyermekek szüleinek folyamatosan tanúsított összeférhetetlen, agresszív magatartásával, az adott esetben elvárható magatartási követelményeket súlyosan sértő magatartásukkal indokolták (egyebek mellett a közszolgáltatások díja fizetésének az elmulasztásával is). Másodlagosan a Ptk. 582. § (3) bekezdésére is hivatkoztak, arra, miszerint az a feltevésük, amelyre tekintettel az unokákat megajándékozták - nevezetesen, hogy majd a szülőkkel változatlanul jó viszonyban élnek, akik őket szükség esetén segítik, támogatják - a gyermekük és vejük magatartása miatt meghiúsult.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A szüleik és a nagyszüleik között a rossz viszony meglétét elismerték, de a szüleiknek a felperesek sérelmére elkövetett súlyos jogsértését vitatták. A másodlagos kérelemmel kapcsolatban pedig tagadták, hogy a megajándékozásuk a felperesek által hivatkozott feltevésre tekintettel történt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek keresetének helyt adva az Ü. belterület hrsz. alatti ingatlan tekintetében a négy alperesnek adásvétel jogcímén történt egymásközt, fejenként 1/4 arányú tulajdonjoga bejegyzését a földhivatal által törölni rendelte és elrendelte ezen ingatlanra - az ajándék visszakövetelésének a jogcímén - az I. r. és a II. r. felperesek, egymás között egyenlő arányú 1/2-1/2 tulajdonjogának a bejegyzését. Ennek foganatosítására, a jogerőre emelkedés függvényében a Budakörnyéki Földhivatalt megkeresni rendelte. Úgy határozott, hogy az állam által előlegezett 900.000 forint eljárási illetéket az állam viseli és az alpereseket - egyetemlegesen - a felperesek javára 700.000 forint perköltségben marasztalta. Megállapította a törvényes képviselők pártfogó ügyvédjének a díját és rendelkezett annak viseléséről is.

Az ítélet indokolásának a lényege, hogy a törvényes képviselők, a megajándékozott gyermekekkel együttélő hozzátartozók, az életveszélyes fenyegetés szabálysértésének az elkövetésével, amelyet a szabálysértési hatóság megállapított, csak a felelősségre vonást mellőzte, a rezsiköltségekhez való hozzájárulás megtagadásával a szülők és a nagyszülők között igen megromlott viszonyban súlyos jogsértést követtek el. Ez az ajándék visszakövetelésének a Ptk. 582. § (2) bekezdése szerinti feltételét megvalósítja. A Ptk. 4. §-ában foglalt és az alkalmazás során erkölcsi tartalommal kitöltendő alapelvek szerint a szülők a nagyszülőknek az ajándékozás miatt a közfelfogásnak megfelelően hálával tartoznak, hiszen őket mentesítették a felperesek a gyermekek jövőjének anyagi biztosítása alól. Ráadásul a szülő-gyermek kapcsolat vonatkozásában ajándékozás nélkül is általános társadalmi elvárás a szülők iránti megbecsülés, a velük való jó viszony ápolása, amelyet a törvényes képviselők szintén megsértettek. Az általánosan megkívánt erkölcsi normákat az alperesek szülei súlyos kötelezettségszegéssel és tevőleges magatartásukkal - azokat összességében és a kialakult rossz viszony keretei között mérlegelve - olyan módon sértették meg, ami a felperesek keresetét megalapozza.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek fellebbeztek. Elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését kérték.

Ez utóbbi körben a Csjt. 87. § (1) bekezdése szerinti - a szülők törvényes képviselőjének az érdekellentét miatti - kizártságára hivatkoztak. Érdemi kérelmükkel összefüggésben tagadták a veszélyes fenyegetés szülei általi elkövetelésének a tényét, hivatkozva arra, hogy a szabálysértési hatóság azt kizárólag a felperesek vallomása alapján állapította meg, és fellebbezési jog hiányában e megállapítás ellen a szülei jogorvoslattal nem élhettek. Állították, hogy a rezsizs a szülei hozzájárulnának, de azt a felperesek nem fogadják el, mint ahogyan azt sem, hogy a kölcsön visszafizetésében a szülei részt vállaljanak. Érveik szerint a súlyos jogsértést csak bűncselekmény valósíthatja meg, hálálatlanság önmagában nem.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperesek keresetét elutasította. Mellőzte az alperesek elsőfokú perköltségre kötelezését és az állam helyett a felpereseket kötelezte, hogy fizessenek meg egyetemlegesen 15 nap alatt az alperesek pártfogó ügyvédje részére 120.000 forint elsőfokú perköltséget. Az állam javára a felpereseket 900.000 forint le nem rótt kereseti illeték és ugyanilyen összegű fellebbezési illeték külön felhívásra történő megfizetésében marasztalta. A felperesektől, egyetemlegesen, az alperesek javára 120.000 forint másodfokú perköltséget ítélt meg, 15 napos teljesítési határidővel.

Az ítéletének az indokolásban rámutatott, hogy miután az ajándékozáshoz felvett hitel tekintetében az adóstársak (a nagyszülők és a szülők) megállapodtak abban, miszerint a hitel a felpereseket terheli, az alperes gyermekek és a szülei között olyan érdekellentét, ami a szülők törvényes képviselőkénti eljárását az adott perre kizárná, nem áll fenn. Így eljárási jogszabályt az elsőfokú bíróság nem sértett.

Érdemben viszont a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével nem értett egyet. Egyebek mellett kiemelte, hogy az ajándék visszakövetelése iránti igény elbírálásakor nem csak az ajándékozó, hanem a megajándékozott érdeke is jogi védelem alatt áll. A törvény, a Ptk. 582. §-a csak lényeges és komoly ok fennállása esetén ad lehetőséget az ajándék visszakövetelésére. Az ítélezési gyakorlat szerint általában a bűncselekmény elkövetése ilyen ok. A szabálysértés azonban olyan jogsértő magatartás, amely a bűncselekményhez képest enyhébb fokban sérti vagy veszélyezteti a társadalom általánosan elfogadott együttélési normáit. Ezáltal az ajándék visszakövetelése szempontjából az ajándékozók jogilag védett érdekét önmagában a szabálysértés súlyosan nem sérti. Ezt támasztja alá, hogy a sértett sem kérte a perbeli esetben az

elkövetők (a törvényes képviselők) felelősségre vonását. Megállapította a másodfokú bíróság, hogy felróható magatartásukkal a viszony megromlásában a felperesek is közrehatottak, amikor az ajándék tárgyát képező ingatlanon a törvényes képviselők hozzájárulása nélkül az épületet lebontották és a befolyt haszonnal maguk rendelkeztek.

Vizsgálta a felperesek keresetének másodlagosként megjelölt, a Ptk. 582. § (3) bekezdése szerinti feltételeit is. A PK 76. számú állásfoglalás I. pontjában írtak alapulvételével kifejtette, hogy az ajándékozás feltevéshez kötöttségét a felperesek tartoztak bizonyítani, de a bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget. Az ajándékozók elképzelése, reménye - az, hogy a megajándékozottak szüleivel a jó családi kapcsolat fennmarad - nem azonosítható az ajándék visszakövetelésének törvényi feltételeként rögzített feltevés meglétével (BH 1997/9/442. számú eseti döntés). Nyilvánvalóként megállapította a másodfokú bíróság, miszerint az ajándékozók és a törvényes képviselők közötti viszony megromlása az alperesek magatartásától független okokra vezethető vissza. Márpedig az egységes ítélkezési gyakorlat szerint nem követelhető vissza az ajándék olyan feltevés végleges megghiúsulására alapítottan, amely a megajándékozott személyétől, magatartásától teljesen független és ezért a feltevésre a megajándékozottnak nem is lehet befolyása (BH 1997/9/442. számú eseti döntés).

A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. A jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és „az elsőfokú ítélet szerinti új ítélet meghozatalát”, (helyesen az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását) kérték, valamint teljes perköltséget. Jogszabálysértésként a Ptk. 582. § (2) és (3) bekezdését, a Ptk. 4. §-át jelölték meg. A bizonyítékok mérlegelésére (Pp. 206. §), valamint az indokolási kötelezettségre (Pp. 221. §) vonatkozó eljárási szabályok megtartásának a hiányával is érveltek.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság az eset összes körülményét együttesen mérlegelve helyesen állapította meg, hogy a törvényes képviselők magatartása a súlyos jogsértés fogalmát kimerítette. Az ítélőtábla viszont csak egyetlen körülményt - a felperesek állítólagos közrehatását - értékelte, mégpedig éppen az elsőfokú mérlegeléssel ellentétesen. Ez a közrehatás azonban a per adataiból nem állapítható meg és megállapítását a másodfokon eljárt ítélőtábla meg sem indokolta. A büntett és a vétség egyaránt kimerítheti az ajándék visszakövetelésének a Ptk. 582. § (2) bekezdésében írt feltételét, de ez nem jelenti egyben azt is, hogy csak a büntetőjogi relevancia bírna jelentőséggel. A súlyos jogsértés fennállását vagy annak hiányát az eset összes körülményének értékelése és azoknak a további hatásából lehet csak megfelelően megállapítani. A felperesek és a törvényes képviselők

közötti rendszeres veszekedések, viták, rendőri intézkedések, az ingatlan rezsijéhez való hozzájárulás hiánya és a törvényes képviselők által elkövetett szabálysértés, amelyekkel a törvényes képviselők jogi és társadalmi normákat egyaránt sértettek, a Ptk. 582. § (2) bekezdésével jogilag védett érdek súlyos sérelmét akkor is kimeríti, ha ennek megállapítására a szabálysértés egymagában nem elegendő. A szabálysértéssel összefüggésben a másodfokú bíróság egyébként is tévesen értékelte azt, hogy a II. r. felperes nem kívánta a törvényes képviselők felelősségre vonását. A II. r. felperes ezen nyilatkozata nem a cselekmény jelentőségének súlyát érinti, hanem azt mutatja, hogy a II. r. felperes célja nem a törvényes képviselők megbüntetése volt, hanem arra való rábírásuk, hogy fenyegető magatartásukkal hagyjanak fel. Érveltek azzal is, hogy az ajándékozókkal szemben a hála tanúsítása a közfelfogás szerinti kötelezettség.

A másodlagos jogalap körébeni indokaik szerint az ítélet tábla egyes körülményeknek a kiragadott értékelésével tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az ajándékozók lényeges feltevés nélkül ajándékoztak. A jó családi kapcsolat nem általános kíváncsi volt csupán, hiszen ennek feltevéskénti értékelését több körülmény alátámasztja. Így az, hogy a szomszédos ingatlant vették meg, továbbá, hogy a két ingatlant egybenyitották. Ezt a feltevést magatartásukkal a törvényes képviselők hiúsították meg. A leányuknak az a vállalása, hogy a felperesek öreg korára támogatná a szüleit, az eddigi magatartása mellett hiteltelen.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Álláspontjuk szerint nem az elsőfokú bíróság, hanem a másodfokon eljáró ítélet tábla értékelte a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt mérlegelési követelményeknek megfelelően, tehát törvényesen. A jogszerű mérlegeléssel megállapított tényállásból, ami a felülvizsgálati eljárásban a Legfelsőbb Bíróságot köti, jogszerű következtetést is vont le az ítélet tábla az elsőfokú rendelkezés megváltoztatásával, a felperesek keresetének az elutasításával.

Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte az alperesek terhére a szabálysértési eljárás és határozat adatait. A törvényes képviselők ugyanis mindvégig tagadták a felperesek által állított szabálysértés elkövetését és a szabálysértés tárgyában a bíróság az eljárást megszüntette. A polgári bíróságot viszont csak a bűnösség megállapítása köti. A törvényes képviselőknek a közüzemi számlák kiegyenlítésétől való elzárkózása sem valós, mert a felperesek utasították vissza a törvényes képviselő teljesítésének az elfogadását.

A megajándékozott alperesek a felperesekkel egyébként is jó viszonyban vannak, és a felperesekkel szemben semmiféle negatív

értékítélet alá eső magatartást nem tanúsítottak. Ezért a megajándékozottak magatartása a Ptk. 4. §-a szerinti követelményeknek megfelel. Az alperesek szüleinek a felperesekkel való kapcsolatának a megromlása - a felperesek érvelésével ellentétben - a felperesek magatartására vezethető vissza. Így a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján az ajándék visszakövetelését megalapozó körülményként a felperesek az alperesekkel közös háztartásban élő törvényes képviselőivel való viszony megromlására sem hivatkozhatnak.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.

Az ajándékozás a Ptk. egyik külön fejezetében, az egyes szerződésekre vonatkozó Harmadik Címben foglalt szerződés, amelynek megvalósulása a Ptk. 579. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel azt jelenti, hogy az egyik fél a saját vagyona rovására a másiknak ingyenes vagyoni előnyt juttat, amelyet a megajándékozott elfogad (Ptk. 213. § (1) bekezdése). Az ajándékozási szerződésben foglalt szolgáltatás ingyenességére tekintettel a törvény meghatározott esetekben megengedi a szolgáltatás visszakövetelését, ami valójában a szerződésnek - az egyoldalú szolgáltatási kötelezettségnek megfelelő feltételek melletti - jövőre történő megszüntetését (Ptk. 319. § (2) bekezdése) jelenti.

Ilyen megszüntetési, az ajándék visszakövetelését megalapozó feltételek - egyebek mellett - a felperesek által hivatkozott Ptk. 582. § (2) bekezdése alá eső, az ajándékozó rovására elkövetett súlyos jogsértés, továbbá a Ptk. 582. § (3) bekezdése szerint az ajándékozásra indító feltevés végleges megghiúsulása.

Az először idézett visszakövetelési feltétellel, a súlyos jogsértéssel kapcsolatban a felperesek helytállóan érvelnek a felülvizsgálati kérelmükben azzal, hogy a súlyos jogsértés fogalmának a megítélésekor nem a büntetőjogi megítélés az irányadó. Önmagában tehát az, hogy egy szabálysértés jóval enyhébb büntetőjogi, sőt társadalmi-erkölcsi megítélés alá esik, mint egy büntett, a bűncselekményhez képest a szabálysértés enyhébb fokban veszélyezteti a társadalom általánosan elfogadott együttélési normáit, a kereset elbírálása szempontjából - eltérően az ítélőtábla vonatkozó indokolásától - jelentőséggel nem bírhat. Ehelyett mindig a szerződés jellegéhez, a felek körülményeihez, egymáshoz való viszonyához képest, az egyedi eset összes releváns adatának egybevetett, összességében történő értékelése alapján kell abban a kérdésben állást foglalni, hogy az ajándékot visszakövetelő fél által sérelmezett megajándékozotti (vagy a vele együttélő hozzátartozója által elkövetett) magatartás, vagy folyamatosan tanúsított magatartássorozat kimeríti-e a megajándékozott (vagy közeli hozzátartozója) rovására elkövetett azt a súlyos jogsértést,

ami az ajándék visszakövetelésére is alapot ad. Azt, hogy ennek megítélésekor milyen törvényi rendelkezések irányadóak és milyen erkölcsi normák, iránymutató döntések segítik a jogalkalmazót, az eljáró bíróságok ítéletének összesített indokai, sőt maguk a felek hivatkozásai is lényegében helyesen sorolják fel. Ezzel szemben a jelen perben ügydöntő körülménynek, nevezetesen a megajándékozottak kiskorúságának (a sérelmezett jogsértések megtörténtekor a legidősebb gyermek sem érte el 14. életévét) kellő jelentőséget nem tulajdonítottak. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla ugyan az indokolásában kitért erre is, de határozatát döntően nem erre alapította.

A megajándékozottak kiskorúságára tekintettel nem lehet ugyanis figyelmen kívül hagyni azt, hogy ők a Csjt. 70. §-a alapján szülői felügyelet alatt állanak és a 75. § (2) bekezdése szerint szüleik iránt tisztelettel viseltetni, nekik engedelmeskedni kötelesek. A kiskorúak a Ptk. 12/B. § (1) bekezdése alapján 14. életévük alatt teljesen cselekvőképtelenek, a Ptk. 12/A. § (1) bekezdése alapján pedig 14. és 18. évek koruk között korlátozottan cselekvőképeseek, akik szüleik magatartásáért szubjektív vagy objektív felelősséggel sem erkölcsi, sem polgári jogi szempontból nem tartoznak. (Sőt a polgári jogi, de az erkölcsi ún. mögöttes, helyettes felelősség is a szülő-gyermek kapcsolat esetén éppen fordított. Mind a felelősség megelőzési, mind reparációs céljának a megvalósulása a szülőknek a gyermek magatartásáért való felelősségével biztosított.).

Kétségtelen, hogy a kiskorú alpereseknek a törvényes képviselői (a szülei) a velük együttélő közvetlen hozzátartozói, de a gyermekek kiskorúságuk idejére e közvetlen hozzátartozói viszony nem az a kapcsolat, amelyre tekintettel a törvény a megajándékozottal együttélő hozzátartozó súlyos jogsértő magatartását az ajándék visszakövetelésével szankcionálja. Az említett szankció - egyebek mellett - az ajándékozókkal szembeni magatartás tekintetében (is) feltételezi az együttélő hozzátartozó és a megajándékozott közötti kölcsönös és hasonló súlyú hatásgyakorlást. A törvény vélelmezi, hogy a megajándékozott is hozzájárult annak a légkörnek a kialakulásához, ahhoz a szituációhoz, amely a hozzátartozója súlyos jogsértéséhez vezetett. A kiskorúak által a szankció alkalmazását lehetővé tévő hatásgyakorlás azonban a valóságban és ennek megfelelően a fent idézett jogi szabályozás szerint is kizárt. Az alperesek mint gyermekek akkor sem tudták volna a szülők magatartását megakadályozni, ha akarták volna, és akkor sem tudták volna a közüzemi számlákkal kapcsolatos vitát elhárítani, ha ez állt volna a szándékukban, mivel a közüzemi számlák kiegyenlítésére nem voltak képesek. Ezért a szüleiknek felperesek által sérelmezett magatartásáért - függetlenül attól, hogy azok milyen mértékben és módon valósak, illetőleg kimerítik-e a súlyos jogsértés fogalmát vagy sem - a megajándékozott gyermekek nem felelhetnek, szüleik magatartásáért a nekik adott ajándék visszaszolgáltatási

kötelezettségével ők nem szankcionálhatók. Hiányzik az az okozati összefüggés, ami az ingyenes szolgáltatás visszakövetelését, a szerződés jövőre történő megszüntetését megalapozná. Az alperesek sem életkoruknál fogva (és ebből adódó kiszolgáltatott helyzetük miatt), sem a fölöttük gyakorolt szülői felügyeletnél fogva nincsenek abban a helyzetben, hogy szüleik (törvényes képviselőik) magatartására a jog által szankcionált módon hatást gyakorolhassanak. Erre utal - bár a Ptk. 582. § (3) bekezdésében szabályozott visszakövetelési joggal kapcsolatban - a Fővárosi Ítéltábla által idézett BH 1997/9/442. szám alatt közzétett legfelsőbb bírósági eseti döntés is, amikor rámutat, hogy a feltevésnek a megajándékozott személyétől, magatartásától teljességgel független és ezért a megajándékozotti befolyástól mentes megíúsulása az ajándék visszakövetelését nem eredményezheti.

Az ajándék visszakövetelésének a megalapozottságához az ajándékozásra indító feltevés megíúsulásával (Ptk. 582. § (3) bekezdése) kapcsolatban a feltevésük unokákra vonatkozó fennállását, a megajándékozott unokákkal közös háztartásban élő gyermekük és vejük magatartásával kapcsolatban (Ptk. 582. § (2) bekezdése) pedig azt kellett volna a felpereseknek bizonyítaniuk, hogy a gyermekük-vejük súlyosan jogsértő magatartása, velük a viszony megromlása a megajándékozott unokák magatartására vezethető vissza, vagy legalább közrehatásuk vélelmezhető. Mindezt azonban a felperesek nem is állították. Állításuk szerint a gyermekükkel, vejükkel kapcsolatban volt az ajándékozásra indító feltétel a jó családi kapcsolat és az ezen alapuló elvárható támogatás-segítség. Az unokákat pedig - akikkel a szülőkkel való konfliktus mellett is kielégítő a viszonyuk - változatlanul szeretik. Róluk változatlanul gondoskodni kívánnak, olyannyira, hogy a keresetük teljesítése esetén az ingatlant eladni szándékoznak és annak eladási árát a kiskorú alperesek javára gyámi letétbe helyezni.

Ilyen feltételek mellett a szüleikhez fűződő feltevés megíúsulásáért, vagy a szüleiknek az ajándékozó nagyszülőkkel szemben elkövetett súlyosan jogsértő magatartásáért a gyermekek az ajándék visszaadásának a kötelezettségével nem felelhetnek. Ennek megfelelően annak sincs jelentősége, hogy a nagyszülők-szülők viszonyának a megromlásában megállapított felperesi felelősséget az ítéltábla megfelelően megindokolta-e vagy sem, mert ez a döntése jogszerűségét a Legfelsőbb Bíróság által módosított indokok miatt nem befolyásolja.

A kifejtetteknek megfelelően ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - módosított indokolással - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás költségeiről a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendeletben foglaltakra is tekintettel.

A le nem rótt illetéket az It. 74. §-ának (3) bekezdése alapján irányadó 6/1986./VI.26./ IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján a sikertelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperesek kötelesek az államnak külön felhívásra megfizetni. Az alapul vett felülvizsgálati perérték: 17.300.000 forint.

Budapest, 2010. február 9.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő